

Hospodárska a sociálna rada
Slovenskej republiky

Bratislava 12. 12. 2022
Číslo záznamu:114358/2022

Z Á Z N A M
z plenárneho zasadnutia Hospodárskej a sociálnej rady
Slovenskej republiky konaného dňa 12. 12. 2022

Miesto konania: nová budova Úradu vlády SR
Prítomní: podľa prezenčnej listiny
Rokovanie viedol: Milan Krajniak, predseda HSR SR

Návrh programu:

1. Stanovy záujmového združenia právnických osôb Aliancia sektorových rád
2. Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 521/2021 Z. z. o záujme Slovenskej republiky udeliť národné vízum vysokokvalifikovaným štátnym príslušníkom tretích krajín
3. Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.
4. Akčný plán digitálnej transformácie Slovenska na roky 2023 – 2026
5. Národná stratégia digitálnych zručností Slovenskej republiky a Akčný plán na roky 2023 – 2026
6. Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 630/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov.
7. Národná stratégia výskumu, vývoja a inovácií – *stiahnutý predkladateľom*

8. Rôzne:

- Návrh termínov zasadnutí HSR SR na rok 2023
- Legislatívna úprava zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike v článku I. Doplnenie definície chráneného koncového odberateľa elektriny a plynu o nasledovné subjekty: prevádzkovatelia verejných vodovodov alebo verejných kanalizácií (*AZZZ SR*)
- Urgentné riešenie energetickej krízy v ambulantom sektore (*AZZZ SR*)
- Urgentné riešenie dopadu cien za elektrickú energiu v segmente železničnej osobnej a nákladnej dopravy (*AZZZ SR*)
- Zastropovanie cien elektrickej energie pre železničný sektor na rok 2023 (*APZD*)
- Informovanie, aká pomoc pre podniky sa pripravuje od 1.1.2023 (*APZD*)

Rokovanie otvoril a viedol predseda rady M. Krajniak, ktorý privítal zástupcov vlády, zástupcov zamestnancov a zástupcov zamestnávateľov a skonštatoval, že plenárne zasadnutie je uznášaniaschopné a môže prijímať závery.

V úvode rokovania požiadal o slovo R. Karlubík z *AZZZ SR*, ktorý tlmočil plénu spoločné stanovisko za všetky zamestnávateľské zväzy, a to *AZZZ SR*, *RÚZ* a *APZD*, a tiež aj za *ZMOS*. Vyjadril obrovské znepokojenie nad súčasnou praxou týkajúcou sa prijímania legislatívnych opatrení a legislatívneho procesu ako takého. Poukázal na to, že je veľa zákonov, ktoré už boli prijaté cez poslaneckú iniciatívu a takmer ďalších 100 zákonov je už pripravených. Ako uviedol, patrí k tomu aj situácia, ktorá nastala pri novelizácii *Zákonníka práce* v časti príplatkov, ktorá sa síce prerokovávala na predsedníctve aj na plenárnom zasadnutí *HSR SR*, a bol daný prísľub predstaviteľov vládnej koalície, že uvedený zákon v podobe, ako ho poslanci politickej strany *SMER – sociálna demokracia* predložili, nebude prijatý. Napriek tomuto prísľubu zákon prijatý bol, a to aj poslancami koalíčných politických strán v plnom rozsahu tak, ako bol predložený. Vzhľadom na túto skutočnosť spoločne analyzovali situáciu a prijali stanovisko, že legislatívny proces je nebezpečne porušovaný a sociálny dialóg tak, ako má fungovať nefunguje. Žiadajú preto predstaviteľov koalíčných strán a vládu o prísľub, ktorý už pred niekoľkými mesiacmi opakovane dala, že prerokovanie a autorita *Hospodárskej a sociálnej rady SR* sa vráti tam kde má byť, a že koalíční poslanci budú rešpektovať závery *Hospodárskej a sociálnej rady vlády SR*. Vzhľadom na to, že toto uistenie doposiaľ nemajú, sú nútení dnešné zasadnutie *Hospodárskej a sociálnej rady SR* opustiť.

Predseda rady M. Krajniak reagoval, že na to majú právo a spýtal sa, či dobre pochopil slová R. Karlubíka, že síce bol prerokovaný návrh novely *Zákonníka práce* aj na predsedníctve aj na plenárnom zasadnutí tripartity, ale vzhľadom na to, že predstavitelia vlády, on osobne a aj pán premiér prísľúbili, že v predloženej podobe nebude prijatý, ale bol v takej podobe prijatý, tak na protest opúšťajú zamestnávateľské zväzy rokovanie tripartity.

R. Karlubík z *AZZZ SR* odpovedal súhlasne a doplnil, že bolo mnoho ďalších zákonov v súčasnosti prijatých mimo rokovania *HSR SR* a mnoho je pripravovaných na prijatie znova mimo *HSR SR*. Ďalej uviedol, že situáciu analyzujú a konštatoval, že nevládne vláda, ale

vládne parlament. Zamestnávateľa sa obávajú, že všetky analýzy a rešpekt HSR SR je v podstate v tomto momente nepotrebný a môže to priniesť zásadné problémy pre túto krajinu. Požadujú preto uistenie zo strany vládnych predstaviteľov, že HSR SR vláda potrebuje, váži si ju, a že sociálny dialóg a sľuby, ktoré sa na HSR SR dajú budú rešpektované.

Predseda rady M. Krajniak uviedol, že potom by mali zástupcovia zamestnávateľov preformulovať svoje stanovisko v súlade s faktickým stavom ktorý je taký, že presne to, čo sľúbili aj dodržali. Zákon v podobe v akej bol predložený, čo sa týka príplatkov, nebol schválený, zo zákona boli vypustené stupne minimálnej mzdy a účinnosť zákona bola posunutá od 1.6.2023. Uviedol, že rešpektuje postoj zamestnávateľov, majú právo opustiť rokovanie tripartity.

R. Karlubík z AZZZ SR reagoval, že by bolo dobré, keby sa v čo najkratšom čase uskutočnilo požadované stretnutie s predstaviteľmi vládnej koalície, aby mohli diskutovať o fungovaní tripartity a predkladania zákonov.

A. Beljajev z APZD uviedol, že situácia je komplikovaná. S príplatkami v zásade problém nemajú, ale toto sa skutočne vážnym spôsobom týka všetkých sociálnych partnerov. Ak by neboli dostali uistenie a nevníмали ho tak, že ten zákon neprejde v takej podobe, tak by k tomu mali pripomienky, ktoré napísali minulý týždeň vo vyhlásení. Ďalej uviedol, že príplatky treba dať potom zamestnancom a nerozumie, na čo si z toho chce vláda stiahnuť 50 %. Uviedol, že Rakúšania, Nemci majú všetky príplatky oslobodené od daní a dnes v najt'ažšej situácii, v ktorej sa podnikatelia nachádzajú od druhej svetovej vojny, keď sa nevie či bude odbyt, aká bude cena energií, aké budú vstupy, tak vláda podnikateľov zaťaží príplatkami ešte viac. Za súčasnej situácie to považujú za krajne nezodpovedné.

Ďalej uviedol, že taká legislatívna situácia aká je tu dnes, tu ešte nikdy nebola. Opýtal sa, či je normálne, že 100 poslaneckých návrhov neprejde žiadnym legislatívnym procesom, nevie o nich vláda, nevie o nich tripartita, jednoducho sa schválili v parlamente. Upozornil, že toto nie je sociálny dialóg.

Predseda rady M. Krajniak reagoval, že na posledných troch tripartitách sa pomerne konsenzuálne, mimo štandardný legislatívny proces riešili veci, ako pomoc domácnostiam a firmám v súvislosti s vysokými cenami energií. Bohužiaľ žijeme v takej dobe, a že nie všetko môže ísť štandardným legislatívnym procesom.

M. Lelovský za RÚZ uviedol, že toto fórum je to najvyššie možné fórum, kde sa štandardne stretávajú zamestnávateľa, zamestnanci a vláda a má slúžiť k tomu, aby si vzájomne vymenili informácie, konzultovali a pokúsili sa dôjsť ku konsenzu, s ktorým vláda ide ďalej. Ale to, čo pozorujú za posledné mesiace nezodpovedá tejto dohode. Uviedol, že v septembri dostali prísľub od podpredsedu vlády SR Š. Holého, on osobne ho upozornil na to aj v októbri, že je potrebné s týmto niečo robiť, pretože legislatívny systém ako je dnes nastavený, tak to nie je systém. Uviedol, že ku každému návrhu zákona, ktorý sa dotýka zamestnávateľov a zamestnancov očakávajú serióznu, faktami podloženú diskusiu a analýzy. Preto majú požiadavku vrátiť sa k normálnemu režimu práce, predkladať zákony tak, ako sa predkladať

majú, poslanecké návrhy nechávať len na skutočne havarijné situácie, prípadne nejaké doplnky, tak ako to bolo aj vždy myslené. Uviedol, že poslanec má právo na legislatívnu iniciatívu, ale nie, že ju zneužíva, a že ju zneužíva aj vláda. Požadujú preto od predsedu rady M. Krajniaka, aby sprostredkoval stretnutie s predsedami koalíčných strán, aby sa HSR SR vrátila garancia, že na úrovni HSR SR sa bude fungovať tak, ako sa dohodli..

Predseda rady M. Krajniak uviedol, že bude túto požiadavku tlmočiť predsedom koalíčných strán a bude sociálnych partnerov informovať aká bude z ich strany reakcia.

R. Brtáň za ZMOS uviedol, že ak legislatíva má byť v platnosti od 1.6.2023, je veľa času na to, aby zákon tohto typu, s takýmito dopadmi na stranu zamestnávateľov, ale aj zamestnancov prešiel klasickým legislatívnym konaním. V skratke to definuje to, čo povedali všetci zástupcovia zamestnávateľských združení. Ak sa má sociálny dialóg považovať za kvalitný a ak sa zákon dotýka zamestnávateľov a zamestnancov, majú práve tí do toho čo povedať. ZMOS sa pripojilo k stanovisku zamestnávateľských zväzov a žiada, aby bol rešpektovaný legislatívny proces, ktorý je klasickým legislatívnym procesom so zapojením HSR SR.

M. Uhlerová z KOZ SR uviedla, že sa dlhodobo vyjadruje v prospech sociálneho dialógu, dlhodobo sa snaží, aby sociálny dialóg na Slovensku fungoval. Plne rešpektuje postoj zamestnávateľov, resp. postoj vyjadrený odchodom z tripartity. Uviedla, že nie je to tak dávno kedy aj KOZ SR vyjadrila takýto postoj, pred viac ako 2 rokmi, v auguste roku 2020, kedy bol tiež porušený sociálny dialóg a to tým, že priamo na rokovaní tripartity, ani nie cez poslanecký návrh, bolo niečo dohodnuté, čo konvenovalo zástupcom zamestnávateľov a nekonvenovalo zástupcom zamestnancov, a bolo to dohodnuté priamo so zástupcami vlády. Uviedla, že by bola rada, aby sa takýto principiálny postoj zo strany zamestnávateľov, alebo zo strany zamestnancov, ako aj postoj zo strany vlády uplatňoval en bloc, a nielen vtedy, kedy to konvenuje alebo nekonvenuje jednej zo strán. Uviedla, že vtedy sa zamestnávatelia vôbec neozývali smerom k porušovaniu princípov sociálneho dialógu. Takisto, pár mesiacov na to prešiel poslanecký návrh predložený M. Viskupičom, ktorý sa dotkol zákona o kolektívnom vyjednávaní, to bol tiež zákon ako Zákonník práce, ktorý sa bezprostredne dotýkal zamestnancov a zamestnávateľov, kde sa zrušila extenzia kolektívnych zmlúv, čiže tiež bol istým spôsobom porušený sociálny dialóg. Uviedla, že k Zákonníku práce resp. k príplatkom sa opakovane vyjadrovala na rokovaní tripartity aj na pôde MPSVR SR a vyjadrovala sa k procesu. Tento proces zasiahol istým spôsobom aj zamestnancov a predstavy o tom, ako chceli o príplatkoch a o Zákonníku práce rokovať. Z vecného hľadiska to úplne korešponduje s tým, s čím chcela KOZ SR prísť na rokovanie so sociálnymi partnermi, avšak ich predbehli poslanci. Ďalej uviedla, že sa netreba tváriť, že je to obrovský zásah do nákladov zamestnávateľov, pretože to len prinavracia pôvodný stav, ktorý tu platil do konca roka 2020. Keby nenastala tá zmena bez sociálneho dialógu, tak jednoducho ten stav pokračuje aj v roku 2021 aj 2022, nie je to nič navyše, ale je to len odmrazenie toho, čo tu bolo na dva roky pozastavené, je to len vecná stránka tohto návrhu. M. Uhlerová z KOZ SR ďalej uviedla, že ak sa má naozaj budovať kvalitný sociálny dialóg musia byť principiálni za každých okolností, nielen vtedy kedy to vyhovuje jednej strane.

Štátny tajomník Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR J. Hargaš uviedol, že na dnešnú tripartitu predkladali za ich rezort dva materiály, ktoré vznikali za veľmi intenzívnej práce so zamestnávateľmi. Je to Akčný plán digitálnej transformácie Slovenska na roky 2023 – 2026 a Národná stratégia digitálnych zručností Slovenskej republiky a Akčný plán na roky 2023 – 2026. Sú to materiály, ktoré majú povedať, ako táto vláda ide pripraviť zamestnancov na éru, ktorá už beží, konkrétne napr. Stratégia digitálnej zručnosti. Vláda bude do tejto témy investovať viac ako 250 miliónov eur, a uviedol, že nie je to férové voči kolegom, ktorí si dali hodiny práce s tým, aby zohľadnili názory zamestnávateľov, čo naozaj potrebujú na to, aby digitalizácia na Slovensku prebiehala plynulo. Nepovažuje to za férový postoj, že sa dnes tieto dva materiály stávajú obeťou nejakého širšieho sporu. Tieto materiály sa mali dnes schváliť, k materiálom nedostali žiadne pripomienky, a napriek tomu pôjdu ďalej na schvaľovanie s takýmto dovetkom. Pripomenul, že je to jeden z milníkov, ktorý sa musí splniť do konca roka. V procese sa pôjde ďalej, čiže presný opak toho, čo sa dnes na tripartite namieta.

M. Lelovský z RÚZ uviedol, že rešpektuje to, čo povedal štátny tajomník Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR J. Hargaš, tieto dva materiály boli príkladom toho ako sa postupuje pri príprave spoločných materiálov, a veľmi ho mrzí, že nemôžu v rokovaní pokračovať, pretože problém je širšieho kontextu.

R. Karlubík z AZZZ SR uviedol, že na druhej strane si treba uvedomiť, že práve v tomto má tripartita hodnotu. K slovám štátneho tajomníka Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR J. Hargaša uviedol, že namietali veľa iných vecí, na ktorých sa pracovalo tisícky hodín, v niečom sa posun správil, v niečom sa nespravil, napr. aj Operačný program Slovensko. Podotkol, že ale tu sa nemôžu vytrhávať dva materiály z kontextu. Tripartita má svoju významnú úlohu a zamestnávatelia vždy budú tí, ktorí budú k tripartite a sociálnemu dialógu pristupovať konštruktívne. Majú enormný záujem sa k nemu vrátiť, ale na to je potrebné, aby sa vzájomne všetci rešpektovali. Uviedol, že k ich postoju potrebujú zistiť toto stanovisko a dostať tie príslušby, ktoré boli na tripartite už dané. Myslí si, že sa všetkým bude lepšie pracovať, je to nejaký impulz toho, aby sa navrátili k dobrým praktikám, ktoré medzi sebou mali.

Predseda rady M. Krajniak uviedol, že to vníma s rešpektom a tiež uviedol, že tak ako ho informovala prezidentka KOZ SR, v súlade s Rokovacím poriadkom HSR SR by sa mohlo rokovať ďalej ale neschválili by sa žiadne stanoviská, preto pani prezidentka KOZ SR zo solidarity navrhla, aby sa rokovanie ukončilo.

Predseda rady M. Krajniak nad rámec uviedol, že zásadné pripomienky RÚZ k materiálu pod bodom 1/ návrhu programu budú akceptované a minister zdravotníctva V. Lengvarský vyjadril takisto ochotu o pripomienkach, ktoré ešte boli k návrhu zákona bod bodom 3/ ďalej rokovať, aj mimo tripartity.

Predseda rady M. Krajniak uviedol, že o ďalšom postupe medzi vládou a zamestnávateľmi ako ďalej bude informovať a následne zvolá predsedníctvo.

Predseda rady M. Krajniak poďakoval všetkým prítomným za účasť .

za vládu

Milan K R A J N I A K

predseda rady

za zástupcov zamestnancov

Monika U H L E R O V Á

podpredsedníčka rady

za zástupcov zamestnávateľov

Roman K A R L U B Í K

podpredseda rady